TAMARA ĆAPETA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2024. március 21. [1]

C-494/22. P. sz. ügy

Európai Bizottság
kontra

Cseh Köztársaság

„Fellebbezés – Az Európai Unió saját forrásai – Vámok – A tagállamok kötelezettségei – A be nem szedett saját forrásoknak megfelelő összegek Bizottság részére történő megfizetése – A Laoszból behozott öngyújtókat terhelő dömpingellenes vámok kijátszásával kapcsolatos vizsgálat – Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) küldetési jelentése – Jogalap nélküli gazdagodásra alapított kereset – EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk”

I. Bevezetés

1. Harmadszorra sikerül, ahogyan mondani szokták.

2. A jelen ügy a harmadik alkalom, hogy a Cseh Köztársaság az uniós bíróságok elé próbál terjeszteni egy, az Európai Bizottsággal az uniós saját források jóváírására vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban fennálló jogvitát. Ezt megelőzően e tagállam először megsemmisítés iránti keresetet próbált indítani az EUMSZ 263. cikk alapján (a Bizottság fizetési felszólításának megtámadása céljából), [2] másodszor pedig intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetet az EUMSZ 265. cikk alapján (mert a Bizottság nem indított ellene kötelezettségszegési eljárást). [3]

3. Alapvető jelentőségű Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítéletében [4] ugyanis a Bíróság azt az álláspontot képviselte, hogy ha valamely tagállam nem ért egyet a Bizottsággal a saját forrásokkal kapcsolatos kötelezettségeit illetően, nem indítható megsemmisítés iránti kereset, és a Bizottság sem kötelezhető kötelezettségszegési eljárás indítására. A tagállamnak mindazonáltal lehetősége van az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodása miatt kártérítést kérni, és ennek érdekében a Törvényszékhez fordulni.

1 Eredeti nyelv: angol.

2 Lásd a 2018. június 28-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság végzést (T-147/15, nem tették közzé, EU:T:2018:395), amelyben a Törvényszék e keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította; e végzést fellebbezés nyomán helybenhagyta a 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélet (C-575/18 P, EU:C:2020:530).

3 Lásd a 2020. szeptember 30-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság végzést (T-13/19, nem tették közzé, EU:T:2020:455), amely ügyben a Cseh Köztársaság visszavonta az intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetet.

4 Lásd: 2020. július 9-i ítélet (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 52–84. pont).

4. A gyakorlatban ezért a tagállamnak jóvá kell írnia az uniós saját források vitatott összegét a Bizottság számláján, hogy pervesztessége esetén ne kelljen késedelmi kamatot fizetnie. Ezt követően, ha az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodására alapított kereset útján ezen összeg visszatérítését kéri, a tagállam bizonyíthatja, hogy a Bizottság tévedett.

5. A Cseh Köztársaság pontosan ezt tette. Most, hogy az eljárási akadály elhárult, a Bíróság előtt folyamatban lévő fellebbezési eljárás tárgyát az az érdemi kérdés képezi, hogy az említett tagállam vagy a Bizottság értelmezte-e helyesen az uniós költségvetési szabályokat.

6. 2022. május 11-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítéletében (T-151/20, EU:T:2022:281; a továbbiakban: megtámadott ítélet) a Törvényszék részben helyt adott a Cseh Köztársaság jogalap nélküli gazdagodás megállapítása iránti keresetének. A Törvényszék lényegében megállapította, hogy a Cseh Köztársaság mentesülhet a saját források bizonyos, behajthatatlannak bizonyult összegeinek megfizetésére vonatkozó kötelezettsége alól, és hogy jogosult volt megvárni az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)[5] által megküldött küldetési jelentést, mielőtt megtette az ezen összegek megfelelő számlákon történő lekönyveléséhez szükséges intézkedéseket.

7. Fellebbezésében a Bizottság azt állítja, hogy a Cseh Köztársaság az uniós jog alapján köteles volt megfizetni a teljes vitatott összeget, és hogy nem áll fenn az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodása.

8. A jelen ügy tehát fontos elvi és gyakorlati kérdéseket vet fel a tagállamokat az uniós saját forrásokra vonatkozó jog alapján terhelő kötelezettségekkel kapcsolatban. Lényegében két fő kérdésről van szó. Az első a vonatkozó uniós jog értelmezését teszi szükségessé annak megállapítása érdekében, hogy az a körülmény, hogy valamely tagállam késedelmesen végzi el a számlákon való lekönyvelést, kizárja-e, hogy az adott tagállam mentesüljön a saját források rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettsége alól. A második pedig arra vonatkozik, hogy a jelen ügy konkrét körülményei között a Cseh Köztársaság késedelmesen állapította-e meg és könyvelte-e le az uniós jogosultságokat, mert megvárta az OLAF küldetési jelentését.

II. Háttér

A. Az uniós saját források rendszere és a vonatkozó uniós jog

9. Az Európai Unió kiegyensúlyozott költségvetésre támaszkodik, amelyet főként saját forrásaiból finanszíroz. Az uniós saját források lényegében olyan bevételek, amelyek automatikusan az uniós költségvetésbe kerülnek, anélkül, hogy a tagállami hatóságok bármilyen későbbi határozatára szükség lenne.[6]

10. Az uniós saját forrásoknak számos fajtája létezik, köztük a tradicionális saját források (a továbbiakban: TOR), amelyek főként harmadik országokból behozott termékekre kivetett vámok.[7] A TOR olyan közvetlen bevételi forrást jelent az Európai Unió számára, amely nem függ

[5] Az OLAF a Bizottság egyik szolgálata vagy szervezeti egysége. 1999-ben hozták létre a csalások és az Európai Unió pénzügyi érdekeit károsító más jogellenes cselekedetek elleni küzdelem megerősítésének eszközeként. Lásd különösen az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) létrehozásáról szóló, 1999. április 28-i 1999/352/EK, ESZAK, Euratom bizottsági határozat (HL 1999. L 136., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 110. o.) 1. és 2. cikkét, valamint (1)–(4) preambulumbekezdését.

[6] Európai Bizottság, *European Union Public Finance* (Az Európai Unió pénzügyei), 4. kiadás, az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, Luxemburg, 2008, 135. o.

[7] Az uniós saját források egyéb kategóriái a hozzáadottérték-adón (a továbbiakban: héa), a bruttó nemzeti jövedelmen (a továbbiakban: GNI) és a (2021-ben bevezetett) nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források.

a tagállami hozzájárulásoktól.[8] A TOR-t teljes egészében az uniós jogalkotó határozza meg,[9] és a tagállamok egyszerű végrehajtóként járnak el e források beszedésével és átutalásával kapcsolatos kötelezettségeik keretén belül.[10]

11. Mivel azonban az Európai Uniónak nincsenek saját adószedői, a tagállamoknak kell beszedniük a vámokat, és befizetniük azokat az uniós költségvetésbe („rendelkezésre bocsátani" az uniós szabályozás szóhasználatával) oly módon, hogy elhelyezik azokat a Bizottság nevén vezetett számlán (miközben megtarthatnak bizonyos százalékot a beszedési költségek ellenében).

12. Dióhéjban tehát a TOR uniós pénz, de az Európai Uniónak a tagállamokra kell hagyatkoznia annak megszerzése érdekében.

13. Következésképpen az uniós saját források rendszerét egy különös uniós jogi keret szabályozza;[11] ez a jogi keret áll a jelen ügy középpontjában. Az említett rendszerben a tagállamok nem rendelkeznek mérlegelési mozgástérrel, és a saját forrásokat a saját forrásokra vonatkozó uniós jogszabályokban megállapított szabályoknak (a határidőket is ideértve) megfelelően kell rendelkezésre bocsátaniuk.[12]

14. A jelen ügy szempontjából a 2000/597 határozat[13] és a 2007/436 határozat[14] releváns az 1150/2000 rendelet[15] mellett.

15. Az 1150/2000 rendelet a saját források Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó rendelkezéseket állapít meg. E rendelkezésre bocsátásra három lépésben kerül sor. Először, a tagállamnak *meg kell állapítania az uniós jogosultságokat*, amit az említett rendelet 2. cikke szabályoz. Másodszor, a tagállamnak *az említett jogosultságokat le kell könyvelnie* a számlákon az

8 2022-ben a TOR a saját forrásokból származó összbevétel hozzávetőleg 16%-át tette ki 23,5 milliárd euró értékben. Lásd: a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Számvevőszéknek – Az Európai Unió összevont éves beszámolója – 2022. pénzügyi év, COM(2023) 391 final, 2023. június 28., 5.1. pont, 25. o., 3.6.1. pont, 149. o.

9 A tagállamok pénzügyi hozzájárulásainak a Közösségek saját forrásai által történő pótlásáról szóló 1970. április 21-i 70/243/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozat (HL 1970. L 94., 19. o.) óta.

10 Lásd: Geelhoed főtanácsnok Bizottság kontra Dánia ügyre vonatkozó indítványa (C-392/02, EU:C:2005:142, 11. pont). Lásd még: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Bizottság kontra Finnország ügyre vonatkozó indítványa (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 és C-239/06, EU:C:2009:67, 72. pont 39. lábjegyzet), amelyben a főtanácsnok megjegyzi, hogy a vámokat „»hagyományos«, illetve »tulajdonképpeni« saját forrásként jelölik meg, mivel keletkezésük kizárólag a[z uniós] politikáktól függ, és nem az államok szándékától".

11 Az évek során a Tanács a saját források rendszerét kialakító határozatokat fogadott el, amelyeket a jelenlegi EUMSZ 311. cikk harmadik bekezdése alapján jóvá kell hagyniuk a tagállamoknak saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően. E határozatokat olyan rendeletekkel hajtják végre, amelyeket a Tanács az EUMSZ 311. cikk negyedik bekezdése alapján az Európai Parlament egyetértésével, vagy az EUMSZ 322. cikk (2) bekezdése alapján a Parlamenttel és az Európai Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően fogad el.

12 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítéletében (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 62. pont) és 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítéletében (C-213/19, EU:C:2022:167, 345. pont) a Bíróság hangsúlyozta, hogy az Unió saját forrásai rendszerének kezelése a tagállamok feladata, és hogy a saját források beszedésére, megállapítására és rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségek a saját forrásokra vonatkozó uniós jogszabályok alapján közvetlenül terhelik a tagállamokat.

13 Az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2000. szeptember 29-i 2000/597/EK, Euratom tanácsi határozat (HL 2000. L 253., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 200. o.).

14 Az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2007. június 7-i 2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat (HL 2007. L 163., 17. o.).

15 A releváns időpontban a 2004. november 16-i 2028/2004/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL 2004. L 352., 1. o.; helyesbítés: HL 2006. L 105., 64. o.) és a 2009. január 26-i 105/2009/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL 2009. L 36., 1. o.) módosított, az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló [2007/436 határozat] végrehajtásáról szóló, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL 2000. L 130., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 169. o.). Az 1150/2000 rendeletet később hatályon kívül helyezte a legutóbb a tagállamok számára a kiszámíthatóság fokozása, valamint a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásakor alkalmazandó vitarendezési eljárások tisztázása érdekében a 2022. április 5-i (EU, Euratom) 2022/615 tanácsi rendelettel (HL 2022. L 115., 51. o.) módosított, a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről szóló, 2014. május 26-i 609/2014/EU, Euratom tanácsi rendelet (HL 2014. L 168., 39. o.).

említett rendelet 6. cikkének megfelelően. Harmadszor, az említett rendelet 9. és 10. cikke értelmében a tagállamnak *a megállapított összeget a Bizottság rendelkezésére kell bocsátania* oly módon, hogy a Bizottság számláján jóváírja az említett jogosultságoknak megfelelő összeget.

16. A jogosultságok megállapítása tekintetében az 1150/2000 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése kapcsolatot teremt az uniós vámjogszabályokkal. E rendelkezés értelmében az Európai Unió TOR-ra való jogosultságát meg kell állapítani, „amint a vámjogszabályok által előírt feltételeknek eleget tesz [helyesen: amint a vámjogszabályok által előírt feltételek teljesülnek] a jogosultság számlákon történő lekönyvelését és az adós értesítését illetően”.[16] Az említett rendelet 2. cikkének (2) bekezdése szerint a megállapítás időpontja „a vámjogszabályok által előírt nyilvántartásba vétel időpontja”.

17. A jogosultságok számlákon történő lekönyvelése tekintetében az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy külön számlákat vezessenek a saját források tekintetében.[17] Az említett rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint a meghatározott határidőn belül[18] a tagállamoknak le kell könyvelniük a TOR-t két számla egyikén. Rendes esetben, vagyis ha beszedték az esedékes összegeket, vagy ha garanciát kaptak az adóstól, a jogosultságot lekönyvelik az „A számlának” nevezett rendes számlán. Ha azonban az összegeket nem szedték be az adóstól, vagy azokra nézve nem nyújtottak garanciát, vagy ha azon összegek tekintetében, amelyekre nézve garanciát nyújtottak, kifogással éltek, és azok esetleg változhatnak, a tagállamok a „B számlának” nevezett külön számlán könyvelik le az uniós jogosultságokat.

18. A saját források Bizottság rendelkezésére bocsátását illetően az 1150/2000 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a 10. cikkben szabályozott eljárásnak megfelelően a tagállamoknak a saját forrásokat a Bizottság nevében megnyitott számlán kell jóváírniuk. Az említett rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében a beszedési költségek levonása után a saját forrásoknak az A számláról a Bizottság számlájára történő jóváírását a jogosultságok megállapításának időpontján alapuló határidőn belül kell elvégezni, míg a B számlán szereplő saját forrásokra nézve a jóváírást a jogosultságok behajtásának időpontján alapuló határidőn belül kell elvégezni. Az említett rendelet 11. cikke szerint a saját források Bizottság rendelkezésére bocsátásának késedelme kamatfizetési kötelezettséget von maga után.

19. Az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a] tagállamok megteszik az összes szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a 2. cikk alapján megállapított jogosultságoknak megfelelő összeget az e rendeletben meghatározottak szerint a Bizottság rendelkezésére bocsássák”.

[16] A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 217. cikke (1) bekezdésének az irányadó időpontban alkalmazandó változata a következőképpen rendelkezett: „A vámhatóságnak, amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok, ki kell számítania minden egyes, vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét (a továbbiakban »vámösszeg«), és be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba (könyvelésbe vétel).” E rendeletet később hatályon kívül helyezte az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287, 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.), amely hasonló rendelkezéseket tartalmaz e tekintetben (lásd az említett rendelet 101. cikkének (1) bekezdését és 104. cikkének (1) bekezdését).

[17] Az 1150/2000 rendelet (11) preambulumbekezdése értelmében: „Külön számlákat kell vezetni olyan jogosultságok tekintetében, amelyeket nem szednek be. E számlák és az ilyen számlák negyedéves kimutatásainak benyújtása teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy még közvetlenebbül követhesse figyelemmel a tagállamoknak a saját források beszedésére irányuló tevékenységét, különösen azokat, amelyeket csalás vagy szabálytalanság veszélyeztet.”

[18] „[L]egkésőbb a [jogosultságok] megállapítás[á]t követő második hónap 19. napja utáni első munkanapon”.

20. A B számlán lekönyvelt jogosultságok tekintetében mindazonáltal az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének az irányadó időpontban alkalmazandó változata úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák az olyan megállapított jogosultságok összegével megegyező összegeket, amelyek beszedése nem lehetséges: a) *vis maior* okán; vagy b) más, nekik fel nem róható okokból”.

21. Az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése értelmében a megállapított jogosultságok összegeit „legkésőbb a jogosultság 2. cikkel összhangban történt megállapításának”, illetőleg jogorvoslati eljárás esetén a jogerős határozat kihirdetésének, az arról szóló értesítésnek vagy a közzétételnek „az időpontjától számított öt év elteltével” behajthatatlannak kell tekinteni. Az ilyen behajthatatlan összegeket véglegesen törölni kell a B számláról.[19]

22. Az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (3) és (4) bekezdésében szabályozott eljárásnak megfelelően a tagállamok kötelesek jelentést tenni a Bizottságnak olyan esetekben, amelyekben a behajthatatlan összegek meghaladják az 50 000 eurós összeghatárt (ezekre gyakran leírási jelentésként hivatkoznak). A Bizottságnak ezt követően észrevételeket kell tennie a tagállam által a 17. cikk (2) bekezdése szerinti mentesülésének igazolására felhozott ok értékelése céljából, ahogyan az a jelen esetben történt.

B. A Törvényszék előtti eljárás alapjául szolgáló tényállás

23. A jelen ügy a Cseh Köztársaság és a Bizottság között azzal kapcsolatban kialakult vitából ered, hogy az említett tagállam késedelmesen állapított-e meg egyes, az Unió saját forrásainak megfelelő összegeket, mert az OLAF információira várt. Az alábbiakban bemutatom azokat az eseményeket, amely a jelen ügyhöz vezetett.

24. 2001-ben az Európai Unió dömpingellenes vámot vetett ki a Kínából származó öngyújtókra.[20] Ennek következtében e vámok kijátszására irányuló erőfeszítésekre került sor, és az uniós jog megsértésével megkísérelték az öngyújtókat hamisan, több délkelet-ázsiai országból, köztük Laoszból származóként bejelentve behozni az Európai Unióba.

25. A Baide Lighter Industry (LAO) Co., Ltd. egy laoszi társaság, amely a Prágában (Cseh Köztársaság) székhellyel rendelkező európai társaságán, a Baide International (Europe) s.r.o.-n keresztül öngyújtókat hozott be az Európai Unióba. E társaságokra a továbbiakban együttesen „Baide”-ként hivatkozom.

26. 2006. március 22-én a cseh hatóságok kockázati profilt (a továbbiakban: kockázati profil) hoztak létre, amely azt jelezte, hogy az öngyújtók behozatala tekintetében fennáll a vámjogszabályok megkerülésének észszerű gyanúja, és belső ellenőrzéseket rendeltek el.

27. 2006. április 13-án a cseh hatóságok levelet küldtek az OLAF-nak, amelyben tájékoztatást adtak az öngyújtók behozatalával kapcsolatos esetekről, és jelezték különböző társaságok, köztük a Baide által elkövetett csalás gyanúját.

28. 2006. augusztus 28-án a cseh hatóságok vizsgálatot indítottak a Baide-re vonatkozóan.

[19] Lásd az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének ötödik albekezdését.

[20] Ezek nem újratölthető és újratölthető tűzköves gázöngyújtók voltak. Lásd a Kínai Népköztársaságból származó és Tajvanból szállított, illetve az onnan származó nem újratölthető tűzköves gázöngyújtók behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről szóló, 2001. szeptember 12-i 1824/2001/EK tanácsi rendeletet (HL 2001. L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 38. kötet, 143. o.).

29. 2006. november 2-án a cseh hatóságok aktualizálták a kockázati profilt.

30. 2006. december 20-án az OLAF vizsgálatot indított az öngyújtók 2004 és 2006 közötti időszakban Laoszból történt behozatalaira vonatkozóan.

31. 2007. április 30-án az OLAF kölcsönös segítségnyújtási értesítést adott ki, amelyet megküldött a tagállamoknak, hogy felhívja figyelmüket a csalás gyanújára, és további információkat kérjen.

32. 2007. november 2. és 26. között egy uniós küldöttség Laoszba és Thaiföldre utazott, hogy kivizsgálja a 2004 és 2007 közötti időszakban Laoszból az Európai Unióba behozott öngyújtókat terhelő dömpingellenes vám állítólagos kijátszását (a továbbiakban: küldetés). Az uniós küldöttség az OLAF tisztviselőiből, valamint a Cseh Köztársaság, Németország és az Egyesült Királyság, tehát az ezen áruforgalom által leginkább érintettnek tekintett három tagállam vámhatóságaiból állt.

33. A küldetés során, 2007. november 15-én az uniós küldöttség tagjai és a laoszi hatóságok elkészítették és aláírták a kölcsönösen elfogadott közös jegyzőkönyvet (a továbbiakban: közös jegyzőkönyv). [21] E jegyzőkönyv ismertette a küldetés hátterét és megállapításait, és több mellékelt dokumentumot tartalmazott.

34. A közös jegyzőkönyv hivatkozott különösen a laoszi hatóságok által a küldetést megelőzően elvégzett előzetes vizsgálatra, amely arra a következtetésre jutott, hogy az Unióba irányuló behozatalok listáján szereplő 110 szállítmányból 96 behozott kínai öngyújtók újrakivitele volt, míg a fennmaradó 14 szállítmány Laoszból származó öngyújtókból állt. Az említett jegyzőkönyv a laoszi hatóságoktól kapott és a Baide laoszi helyiségeiben tett látogatás során szerzett további információkat és dokumentumokat is megemlített. A jegyzőkönyv jelezte továbbá, hogy megállapodás született arról, hogy a laoszi hatóságok további vizsgálatot folytatnak a küldetés során azonosított egyes további szállítmányokkal kapcsolatban, és hogy az uniós küldöttség új kéréssel fordul bizonyos laoszi hatóságokhoz az összes érintett szállítmányra vonatkozó vám-árunyilatkozatok felkutatása érdekében.

35. A küldöttség visszatérését követően az OLAF vállalta, hogy 2008 elején közli a Cseh Köztársasággal a küldetés során gyűjtött bizonyítékokat. Az OLAF mindazonáltal késlekedett a jelentésének megküldésével, amelynek e bizonyítékok a mellékletét képezték.

36. 2008. május 6-án a Baide megszüntette a Cseh Köztársaságban folytatott tevékenységét.

37. 2008. május 30-án az OLAF jelentést fogadott el a küldetésről (a továbbiakban: az OLAF küldetési jelentése). Ez a jelentés tartalmazta a küldetés összefoglalását, az eredményeket, valamint az OLAF ajánlásait, és ahhoz csatolták a küldetés során gyűjtött bizonyítékokat.

38. Az OLAF küldetési jelentése összefoglalta különösen a küldetés során szerzett információkat, és jelezte, hogy a Laoszban rendelkezésre álló információk a tagállamok által szolgáltatott információkkal együtt lehetővé tették az OLAF számára, hogy teljes ellenőrzési nyomvonalat készítsen az Európai Unióba behozott 67 szállítmány tekintetében. E jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a Baide öngyújtókat hozott be Kínából Laoszba, majd újra kivitte azokat Thaiföldön keresztül az Európai Unióba, kijátszva ezáltal a dömpingellenes vámokat.

[21] Kölcsönösen elfogadott közös jegyzőkönyv, Vientián, 2007. november 15., „A Laoszi Népi Demokratikus Köztársaságból az Európai Közösségbe kivitt tűzköves öngyújtók származásának ellenőrzésére irányuló közösségi közigazgatási együttműködési küldetés”, Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság, 2007. november 6–16.

39. Az OLAF említett jelentésben szereplő ajánlásainak releváns része a következőket állapította meg: „Úgy ítélhető meg, hogy a vizsgálat során a kínai származásra vonatkozóan feltárt bizonyítékok elegendőek ahhoz, hogy a tagállamok adómegállapítási eljárást indítsanak.”

40. 2008. július 9-én az OLAF küldetési jelentését közölték a Cseh Köztársasággal.

41. 2008. augusztus 4-én kérésére a Cseh Köztársaság megkapta az OLAF küldetési jelentésének cseh nyelvi változatát.

42. 2008. augusztus 11-én a cseh hatóságok találkozót tartottak a meghozandó intézkedésekről. Ugyanezen a napon a cseh hatóságok ellenőrzést végeztek a Baide prágai helyiségeiben, és megállapították, hogy e társaság töröltette magát a cégjegyzékből, és 2008. május 6-án kiköltözött.

43. 2008 szeptemberétől kezdődően a cseh hatóságok – kevés sikerrel – intézkedéseket tettek a Baide által a Cseh Köztársaságba behozott és 2005. szeptember 26. és 2007. március 1. között szabad forgalomba bocsátott öngyújtókkal kapcsolatos 28 esetben a vámok utólagos megállapítása és beszedése érdekében.

44. 2008. szeptember 22. és 2009. február 18. között a Cseh Köztársaság megállapította a Baide által fizetendő vámokat, és az említett esetek tekintetében megállapított, de még be nem szedett vámoknak megfelelő összegeket lekönyvelte a B számlán az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően.

45. 2008. december 10-én az OLAF végleges vizsgálati jelentést fogadott el az öngyújtók 2004 és 2006 közötti időszakban Laoszból történt behozatalaira vonatkozó vizsgálatról (a továbbiakban: az OLAF végleges jelentése). A jelentés összefoglalta a küldetés hátterét és eredményeit, és ismertette az OLAF jogi értékelését és következtetéseit.

46. 2013 novembere és 2014 novembere között a Cseh Köztársaság jelentéseket nyújtott be a Bizottságnak azon 28 esetre vonatkozóan, amelyekben e tagállam úgy ítélte meg, hogy az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének megfelelően behajthatatlanság miatt mentesülnie kell azon kötelezettség alól, hogy ezen összegeket a Bizottság rendelkezésére bocsássa.

47. Néhány információcserét követően 2015. január 20-án a Bizottság levelet küldött a Cseh Köztársaságnak, amelyben kifejtette azon álláspontját, hogy az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében megállapított feltételek nem teljesülnek a 28 eset tekintetében. A Bizottság felhívta e tagállamot, hogy írjon jóvá a számláján 53 976 340 cseh korona (CZK) (hozzávetőleg 2 112 708 euró) összeget.

48. 2015. március 17-én a Cseh Köztársaság – kifogások megfogalmazását követően – az említett összeg 75%-át (40 482 255 CZK-t, illetve hozzávetőleg 1 584 531 eurót) átutalta a Bizottság számlájára 25%-nyi beszedési költség levonását követően. [22]

[22] Ezt követően, 2016. december 22-én a Cseh Köztársaság az említett összeg további 5%-át is megfizette a Bizottságnak, amely összeg a beszedési költségek mértékének a vonatkozó uniós szabályozás visszamenőleges hatályú módosítása nyomán 25%-ról 20%-ra történő csökkentésének felelt meg. A Cseh Köztársaság később elállt e további összeg visszatérítése iránti kérelmétől, és így az nem képezi vita tárgyát a jelen eljárásban. Lásd a megtámadott ítélet 15. és 29. pontját.

C. A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

49. 2020. március 16-án a Cseh Köztársaság az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásra alapított keresetet indított a Törvényszék előtt az említett összeg visszatérítése iránt.

50. A Belga Királyság és a Lengyel Köztársaság a Cseh Köztársaság kérelmeinek támogatása végett beavatkozott az eljárásba.

51. A megtámadott ítélettel a Törvényszék helyt adott a Cseh Köztársaság keresetének az említett összeg egy része tekintetében.

52. Először is, a Törvényszék megállapította, hogy a Cseh Köztársaság hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére annak érdekében, hogy mentesüljön a szóban forgó összegek Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettsége attól, függetlenül attól, hogy e tagállam elmulasztotta-e a B számlán kellő időben, az említett rendelet 6. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott határidőkön belül való lekönyvelést. A Törvényszék megállapította továbbá, hogy a Cseh Köztársaság kellő időben végezte el ezt a lekönyvelést, mivel az említett határidőket a jogosultságok tényleges megállapításának időpontjától kell számítani, nem pedig azon időponttól, amikor azokat meg kellett volna állapítani (a megtámadott ítélet 85–93. pontja).

53. Másodszor, a Törvényszék megállapította, hogy a Cseh Köztársaság csak az OLAF küldetési jelentésének kézhezvételét követően állapíthatta meg a Baide által fizetendő vámokat, és hogy e tagállam nem volt köteles megtenni ezt a küldöttség visszatérésekor. A Törvényszék azzal érvelt, hogy a Cseh Köztársaság jogosult volt megvárni az említett jelentést és nem kérni azt megelőzően a küldetés során gyűjtött bizonyítékokat, mivel az az OLAF vállalta, hogy 2008 elején közli ezeket a bizonyítékokat, de késlekedett ezzel, és az OLAF volt a legjobb helyzetben e bizonyítékok elemzésére és ellenőrzésére (a megtámadott ítélet 94–126. pontja).

54. Harmadszor, a Törvényszék megállapította, hogy a Baide Cseh Köztársaságban folytatott tevékenységének megszüntetése az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, e tagállamnak fel nem róható oknak minősült, amely alapján e tagállam mentesült a vitatott összegek rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettség alól, mivel a területén már nem lehetett vagyont lefoglalni (a megtámadott ítélet 127–137. pontja).

55. Negyedszer, a Törvényszék úgy vélte azonban, hogy az uniós jog alapján a Cseh Köztársaságnak biztosítékot kellett volna nyújtania a Baide által fizetendő dömpingellenes vámok tekintetében a kockázati profil 2006. március 22-i elfogadásának időpontjától. Mindezek alapján a Törvényszék megállapította, hogy az Unió jogalap nélküli gazdagodása áll fenn a 28 behozatal közül az említett időpontot megelőzően végrehajtott 12 behozatal esetében, az említett időpontot követően végrehajtott 16 behozatal esetében azonban nem (a megtámadott ítélet 145–196. pontja).

D. A Bíróság előtti eljárás

56. 2022. július 22-én benyújtott fellebbezésével a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 1. pontját, utasítsa el a keresetet, és kötelezze a Cseh Köztársaságot a költségek viselésére, másodlagosan pedig utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé az azon jogalapokról való határozathozatal érdekében, amelyek vizsgálatára még nem került sor, és a költségekről jelenleg ne határozzon.

57. 2022. november 8-án benyújtott ellenkérelmében a Cseh Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság a fellebbezést elfogadhatatlanként vagy – másodlagosan – megalapozatlanként utasítsa el, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

58. A Bizottság ezenfelül 2023. március 13-án egy választ, míg a Cseh Köztársaság 2023. április 21-én egy viszonválaszt is benyújtott.

59. A Belga Királyság és a Lengyel Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

60. A Bíróság elnöke a 2023. február 13-i határozatával engedélyezte a Holland Királyság számára, hogy a Cseh Köztársaság támogatása végett beavatkozzon.

61. 2024. január 10-én tárgyalást tartottak, amelynek során szóbeli észrevételeket terjesztett elő a Bizottság, a Cseh Köztársaság, valamint a belga, a holland és a lengyel kormány.

III. Elemzés

62. Az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásának megállapítása iránti keresetet a Bíróság az Unió szerződésen kívüli felelőssége kapcsán dolgozta ki.[23]

63. Ahhoz, hogy az ilyen keresetnek helyt lehessen adni, a Cseh Köztársaságnak mint a kérelmezőnek bizonyítania kell az Unió érvényes jogalap nélküli gazdagodását és a saját vagyona ehhez kapcsolódó csökkenését.[24]

64. A jelen eljárásban nem vitatott, hogy az Európai Unió gazdagodott a Cseh Köztársaság vagyonának megfelelő csökkenésével, mivel e tagállam annak ellenére megfizette az uniós saját források vitatott összegét, hogy nem értett egyet a Bizottsággal erre vonatkozó kötelezettségének fennállását illetően. A jelen ügyben sokkal inkább az a vita központi kérdése, hogy volt-e érvényes jogalapja az ilyen fizetésnek.

65. Ha a Cseh Köztársaság sikeresen hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, akkor nincs érvényes jogalapja a fizetésnek. Ebben az esetben az Európai Unió jogalap nélkül gazdagodott, és vissza kell fizetnie a kérdéses összeget.

66. A Törvényszék megállapította, hogy a Cseh Köztársaság hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére az uniós költségvetés javára jóváírt összeg részleges visszatérítésének követelése céljából.

[23] 2008. december 16-i Masdar (UK) kontra Bizottság ítéletében (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 44–50. pont) a Bíróság először ismerte el, hogy a hatékony bírói jogvédelem biztosítása érdekében kereset indítható az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásának megállapítása iránt. 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítéletében (C-575/18 P, EU:C:2020:530, különösen a 81–84. pont) a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ilyen kereset igénybe vehető a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetben. Lásd: Bačić Selanec, N., „A (more) complete system of remedies: Effective judicial protection of EU Member States in *Czech Republic* v. *Commission*”, *Common Market Law Review*, 49. kötet, 1. sz., 2022, 171. o. Általánosabban lásd még: Nowak, J., „On the incompleteness of the system of remedies established by the EU Treaties and how to proceed”, *EU Law Live Weekend Edition*, 21. sz., 2020.

[24] 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélet (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 82. és 83. pont).

67. Fellebbezésében a Bizottság azt állítja, hogy a Cseh Köztársaság késedelmesen állapította meg és könyvelte le az összegeket, és így nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére. E tagállam ezért nem mentesült a teljes vitatott összeg Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettsége alól, és semmilyen összeget nem kell visszatéríteni.

68. A Bizottság két fellebbezési jogalapra hivatkozik. Az első jogalap az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének és 17. cikke (2) bekezdésének a Törvényszék általi téves értelmezésén alapul. A második jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte az 1150/2000 rendeletnek a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdésével és az EUMSZ 325. cikkel összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdését és 17. cikkének (1) bekezdését.

69. Az első jogalap lényegében a Törvényszék azon megállapítását vitatja, hogy valamely tagállam akkor is hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha e rendelet 6. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján késedelmesen végezte el a B számlán való lekönyvelést. A második jogalap a Törvényszék azon megállapítását vitatja, hogy a Cseh Köztársaság kellő időben végezte el a lekönyvelést, mert indokoltan várt az OLAF küldetési jelentésére.

70. A belga, a holland és a lengyel kormány által támogatott Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy a Bizottság által benyújtott fellebbezést mint elfogadhatatlant és mindenesetre mint megalapozatlant el kell utasítani.

71. Először is kifejtem, hogy miért vélem úgy, hogy a Cseh Köztársaság által a fellebbezés elfogadhatóságával kapcsolatban felhozott érveket el kell utasítani (A. szakasz). Ezt követően bemutatom, hogy miért vélem úgy, hogy az első (B. szakasz) és a második (C. szakasz) jogalap megalapozott.

A. Az elfogadhatóságról

72. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy mindkét jogalap elfogadhatatlan, mivel nem felelnek meg a Bíróságnak a fellebbezés és a megtámadott ítélet vitatott pontjainak egyértelműségével és pontosságával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatában értelmezett eljárási követelményeknek.[25] E tagállam emellett arra hivatkozik, hogy a Bizottság egyes érvei újak, és azokat nem vizsgálták a Törvényszék előtti eljárás keretében.[26] A Bizottság különösen – amint azt a Cseh Köztársaság a tárgyaláson hangsúlyozta – megváltoztatta az álláspontját, és a közös jegyzőkönyv alapján olyan új érveket terjesztett elő, amelyeket nem hozott fel a Törvényszék előtt.

73. A Cseh Köztársaság érveit véleményem szerint el kell utasítani.

74. Először is, e tagállam állításával ellentétben mindkét jogalap pontosan megjelöli a megtámadott ítélet kifogásolt pontjait, és kifejti azokat az indokokat, amelyek alapján e pontok a Bizottság szerint téves jogalkalmazást tartalmaznak, ami lehetővé teszi a Bíróság számára a jogszerűségi felülvizsgálat gyakorlását.

[25] Lásd e tekintetben például: 2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet (C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 35. pont); 2022. november 8-i Fiat Chrysler Finance Europe kontra Bizottság ítélet (C-885/19 P és C-898/19 P, EU:C:2022:859, 52. pont).

[26] Az azt megerősítő ítélkezési gyakorlat tekintetében, hogy a Bíróság nem vizsgálhat új jogalapokat a fellebbezési szakaszban, lásd például: 2019. január 30-i Belgium kontra Bizottság ítélet (C-587/17 P, EU:C:2019:75, 39. és 40. pont); 2020. december 9-i Groupe Canal + kontra Bizottság ítélet (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 28. pont).

75. Másodszor, a Cseh Köztársaság érvelésével ellentétben a Bizottság nem terjesztett elő új jogalapokat a fellebbezésben. E tekintetben a megtámadott ítélet 94., 95. és 104. pontjából, valamint a Bizottság és a Cseh Köztársaság által a Törvényszék előtti eljárásban előterjesztett írásbeli észrevételekből[27] kitűnik, hogy a Bizottság a közös jegyzőkönyvre hivatkozva állította a Törvényszék előtt, hogy a Cseh Köztársaság elegendő információval rendelkezett ahhoz, hogy legkésőbb a küldetésről való visszatéréskor megállapítsa a vámtartozást. Amennyiben fellebbezési érveivel a Bizottság azt kívánja bizonyítani, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Cseh Köztársaság várhatott az összegek megállapításával az OLAF küldetési jelentésének átadásáig, ezek az érvek egy Törvényszék előtt előterjesztett jogalap kiegészítését jelentik, nem pedig először a fellebbezésben előterjesztett új jogalapot.

76. Ezért úgy vélem, hogy a fellebbezés elfogadható.

B. Az első jogalapról

77. Első jogalapjával a Bizottság azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet 85–93. pontjában a Törvényszék tévesen értelmezte az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (3) bekezdését és 17. cikkének (2) bekezdését.

78. A Bizottság lényegében azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy valamely tagállam akkor is hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha e rendelet 6. cikkének (3) bekezdése alapján késedelmesen könyvelte le a jogosultságokat a B számlán.

79. A belga, a holland és a lengyel kormány által támogatott Cseh Köztársaság úgy véli, hogy az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 17. cikkének (2) bekezdése közötti kapcsolat Bizottság általi értelmezését nem támasztja alá e rendelkezések szövege és célkitűzése. E tagállamok véleménye szerint a B számlán való késedelmes lekönyvelés nem járhat automatikusan azzal, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat a 17. cikk (2) bekezdésére. Ez ellentétes lenne az uniós jogalkotó e rendelkezés alapjául szolgáló szándékával.

80. Véleményem szerint az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 17. cikkének (2) bekezdése közötti kapcsolat értelmezése annak meghatározásától függ, hogy mikor tekinthető késedelmesnek valamely jogosultság lekönyvelése. Ha a lekönyvelésre azért kerül sor késedelmesen, mert valamely tagállam a saját mulasztása miatt nem végezte el azt hamarabb, nem indokolt lehetővé tenni e tagállam számára, hogy az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére hivatkozzon. Ez utóbbi rendelkezés értelmében valamely tagállam csak akkor mentesülhet az uniós költségvetés javára történő jóváírásra vonatkozó kötelezettség alól, ha a tartozás beszedése e tagállamnak fel nem róható okokból nem lehetséges.[28]

81. Először azt a kérdést vizsgálom meg, hogy mikor tekintendő úgy, hogy valamely tagállam késedelmesen könyvelt le valamely jogosultságot, és ezért megsértette az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (3) bekezdését. Ezt követően rátérek az említett rendelet 6. cikkének (3) bekezdése és

[27] E tekintetben hivatkozom a Bizottság ellenkérelmére (70–72. pont), a Cseh Köztársaság válaszára (50. és 52. pont), a Bizottság viszonválaszára (36., 37., 40. és 44. pont), Belgium beavatkozási beadványára a Bizottság által tett észrevételekre (19. pont), Lengyelország beavatkozási beadványára a Bizottság által tett észrevételekre (7., 10. és 16. pont), valamint Belgium beavatkozási beadványára a Cseh Köztársaság által tett észrevételekre (18. pont).

[28] Ezt az álláspontot alátámasztja az ítélkezési gyakorlat, amely szerint az a tagállam, amely elmulasztja az Unió saját forrásokra való jogosultságának megállapítását, és az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek bármelyikének fennállása hiányában nem bocsátja a Bizottság rendelkezésére a megfelelő összegeket, nem teljesíti az uniós jogból eredő kötelezettségeit. Lásd például: 2005. november 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet (C-392/02, EU:C:2005:683, 68. pont); 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélet (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 67. pont):

17. cikkének (2) bekezdése közötti kapcsolatra, és megvizsgálom, hogy a késedelmes lekönyvelés kizárja-e, hogy valamely tagállam a 17. cikk (2) bekezdésére hivatkozzon a kötelezettségei alóli mentesülés érdekében.

1. Valamely tagállam mikor könyvel le késedelmesen jogosultságokat?

82. A Bizottság szerint a lekönyvelés késedelmes, ha azt az azon időponttól számított határidő lejártát követően végezték el, amikor a tagállamnak *meg kellett volna állapítania* a jogosultságot. Ezzel szemben a Cseh Köztársaság és a beavatkozó tagállamok szerint a jogosultság lekönyvelésének határideje csak azon időponttól kezdődhet, amikor a tagállam *ténylegesen megállapította* a jogosultságot.

83. Mindenekelőtt az 1150/2000 rendelet szövegéből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a jogosultságok megállapítása és lekönyvelése szorosan összefügg. [29]

84. Az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdése a) pontjának szövegéből következik, hogy a jogosultságokat legkésőbb *a megállapításukat követő második hónap* 19. napja utáni első munkanapon kell lekönyvelni a megfelelő számlán. A jogosultság lekönyvelésének határideje tehát a jogosultság megállapításának időpontjától kezdődik.

85. Ha az említett időszakban a tagállam beszedi a vámokat, vagy garanciát kap azokra, e jogosultságokat az A számlán könyveli le. Ha viszont a tagállam nem tudja behajtani a tartozást, vagy ha a tartozás vitatott, e jogosultságokat a B számlán könyveli le. A jogosultság B számlán történő lekönyvelésének időpontjától kezdve a tagállam az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerint köteles megtenni az összes szükséges intézkedést a tartozás behajtására és a megfelelő összeg Bizottság rendelkezésére bocsátására.

86. A jogosultságok akár az A, akár a B számlán történő *lekönyvelésének határideje* azonos, és az *a jogosultság megállapításának hónapjától* kezdődik. E határidő ezért az 1150/2000 rendelet 2. cikkétől függ, amely meghatározza, hogy mikor kell megállapítani a jogosultságokat.

87. Emlékeztetőül, az 1150/2000 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a saját forrásokra való jogosultságokat meg kell állapítani, „amint a vámjogszabályok által előírt feltételek teljesülnek a jogosultság számlákon történő lekönyvelését és az adós értesítését illetően”. A Vámkódex 217. cikke (1) bekezdésének az irányadó időpontban alkalmazandó változata pedig úgy rendelkezik, hogy „[a] vámhatóságnak, *amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok*, ki kell számítania” [30] a vámokat.

88. Az ítélkezési gyakorlat szerint a jogosultság megállapítást nyer tehát, amint a tagállami vámhatóságok egyrészt *ki tudják számítani* a vámtarozásnak megfelelő *összeget*, és másrészt *meg tudják állapítani a kötelezett személyét*. [31]

[29] Az ítélkezési gyakorlat szerint „elválaszthatatlan kapcsolat” áll fenn az Unió saját forrásainak megállapítására és azoknak a Bizottság számláján, az előírt határidőn belül történő jóváírására vonatkozó, valamint a késedelmi kamatok fizetésére vonatkozó kötelezettség között. Lásd például: 1989. szeptember 21-i Bizottság kontra Görögország ítélet (68/88, EU:C:1989:339, 17. pont); 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 399. pont):

[30] Kiemelés tőlem. Lásd a jelen indítvány 16. pontját és az ahhoz tartozó lábjegyzetet.

[31] Lásd például: 2005. november 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet (C-392/02, EU:C:2005:683, 58–61. és 68. pont); 2010. július 1-jei Bizottság kontra Németország ítélet (C-442/08, EU:C:2010:390, 76. pont).

89. A fentiekből következik, hogy valamely tagállam késedelmesen végzi el a megfelelő (A vagy B) számlán való lekönyvelést, és így megsérti az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (3) bekezdését, ha késedelmesen állapította meg a jogosultságot. A tagállam másfelől késedelmesen állapítja meg a jogosultságot, ha elegendő információval rendelkezett (az összeg kiszámításához és a kötelezett azonosításához), de nem állapította meg a jogosultságot.

90. Az 1150/2000 rendelet szövege és szerkezete következésképpen arra utal, hogy a Bizottság által javasolt értelmezés a helyes, nevezetesen, hogy valamely tagállam késedelmesen könyveli le a jogosultságokat, ha elmulasztotta a határidőt, amelyet attól az időponttól kell számítani, amikor meg kellett volna állapítania e jogosultságokat, nem pedig attól az időponttól, amikor ténylegesen megállapította azokat.

91. A lengyel kormány azzal érvel, hogy ez a megközelítés önkényes döntésekhez vezethet. E tagállam szerint a gyakorlatban lehetetlen lenne betartani egy olyan hipotetikus időpontot, amelyben a nemzeti hatóságoknak meg kellett volna állapítaniuk a vámtartozást.

92. Nem értek egyet a lengyel kormánnyal abban, hogy önkényes lenne az a döntés, hogy a tagállamnak mikor kellett volna megállapítania a jogosultságot. E döntés annak megállapításán alapul, hogy elegendő információ állt-e a tagállami hatóságok rendelkezésére (az összegre és a kötelezettre vonatkozóan) abban az időpontban, amikor a tagállamnak állítólag meg kellett volna állapítania a jogosultságot. Ha a tagállam nem rendelkezett vagy rendelkezhetett elegendő információval, akkor nem köteles megállapítani a jogosultságot, mivel a kötelezettség csak abban az időpontban keletkezik, amikor a tagállam elegendő információval rendelkezik.

93. Ha azonban bizonyítható, hogy valamely tagállam az összes szükséges információval rendelkezett – vagy rendelkezhetett volna, ha proaktív módon jár el –, de nem cselekedett, akkor a jogosultság megállapítására és így lekönyvelésére is késedelmesen kerül sor. Ha a tagállam passzív maradt a szükséges információk megszerzése terén, nem hivatkozhat arra, hogy nem tudta korábban megállapítani a jogosultságot.

94. Az ilyen értelmezés összhangban áll azzal, hogy a saját forrásokhoz való uniós jogosultságok megállapításával és lekönyvelésével kapcsolatos tagállami kötelezettségeket megszorítóan kell értelmezni a saját forrásoknak teljes mértékben a tagállamok proaktív együttműködésétől függő uniós rendszerét jellemző törékenység miatt. [32]

95. Azt az értelmezést, hogy a saját forrásokhoz való jogosultságok tagállam általi lekönyvelésének határidejét attól az időponttól kell számítani, amikor a jogosultságokat meg kellett volna állapítani, nem pedig attól az időponttól, amikor azokat ténylegesen megállapították, már a korai ítélkezési gyakorlat is alátámasztja. [33] E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy nem érinti az érintett tagállamnak a saját források rendelkezésre bocsátása keretében *megállapítani elmulasztott* vám megfizetésére vonatkozó kötelezettségét az, ha a tagállam vámhatóságai által elkövetett hiba

[32] Lásd e tekintetben: Geelhoed főtanácsnok Bizottság kontra Dánia ügyre vonatkozó indítványa (C-392/02, EU:C:2005:142, 58. pont). Lásd még: Darmon főtanácsnok Bizottság kontra Olaszország ügyre vonatkozó indítványa (54/87, nem tették közzé, EU:C:1988:537, 4. pont); Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Bizottság kontra Finnország ügyre vonatkozó indítványa (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 és C-239/06, EU:C:2009:67, 94. pont).

[33] Lásd például: 1980. január 10-i Bizottság kontra Olaszország ítélet (267/78, EU:C:1980:6, 15. pont). Az e kérdéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat áttekintésével kapcsolatban lásd: Geelhoed főtanácsnok Bizottság kontra Dánia ügyre vonatkozó indítványa (C-392/02, EU:C:2005:142, különösen az 53–59. pont).

következtében a kötelezettnek nem kell megfizetnie a szóban forgó vámot.[34] Emellett a Bíróság a közelmúltban a Bizottság kontra Egyesült Királyság ítéletben[35] megállapította, hogy az Egyesült Királyság nem a megfizetendő vámok teljes összegét vette könyvelésbe, következésképpen pedig nem állapította meg és nem is bocsátotta a Bizottság rendelkezésére az említett behozatalokkal kapcsolatos saját források teljes összegét abban az időpontban, amikor ezt *meg kellett volna tennie*.[36]

96. Ezért azt a kérdést illetően, hogy valamely tagállam mikor könyveli le késedelmesen a jogosultságokat, azt javaslom, hogy a Bíróság fogadja el a Bizottság által javasolt értelmezést, amely szerint a jogosultságok lekönyvelésének határideje attól az időponttól kezdődik, amikor a tagállamnak meg kellett volna állapítania a jogosultságot, nem pedig attól az időponttól, amikor ténylegesen megállapította azt.

2. Hivatkozhat-e valamely tagállam az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére a jogosultság késedelmes lekönyvelése esetén?

97. A Bizottság a Bizottság kontra Olaszország ítéletre[37] hivatkozik azon érvének alátámasztása érdekében, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére a jogosultság késedelmes megállapítása és lekönyvelése esetén. A Bizottság véleménye szerint az említett ítéletből az következik, hogy a 17. cikk (2) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha a vámeljárás egészét az uniós joggal összhangban folytatták le, és így betartották a vámok megállapítására és a B számlán történő lekönyvelésére vonatkozó határidőket.

98. A belga, a holland és a lengyel kormány által támogatott Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet nem alkalmazható a jelen ügyre, mivel az eltérő körülmények között született.

99. Hajlok arra, hogy egyetértsek e tagállamokkal abban, hogy a Bizottság által javasolt következtetés nem vonható le közvetlenül a Bizottság kontra Olaszország ítéletből.

100. Az említett ítélet alapjául olyan helyzet szolgált, amelyben az olasz vámhatóságok az uniós vámjogszabályok megsértésével bocsátottak ki engedélyeket, ami több mint 22 millió euró saját forrás meg nem fizetésével járt. Olaszország az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján lekönyvelte ezt az összeget a B számlán, majd e rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére kívánt hivatkozni azzal az indokkal, hogy a jogsértés nem róható fel neki.[38]

101. A Bíróság megállapította, hogy Olaszország nem teljesítette kötelezettségeit, mivel nem bocsátotta a Bizottság rendelkezésére a vitatott összegeket. A Bizottság kontra Olaszország ítélet 65. pontjában a Bíróság megállapította különösen, hogy a tagállamok azon lehetősége, hogy mentesüljenek az alól a kötelezettség alól, hogy a megállapított jogosultságokat rendelkezésre

[34] Lásd például: 2005. november 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet (C-392/02, EU:C:2005:683, 63. pont); 2009. március 19-i Bizottság kontra Olaszország ítélet (C-275/07, EU:C:2009:169, 100. pont); 2011. március 17-i Bizottság kontra Portugália ítélet (C-23/10, nem tették közzé, EU:C:2011:160, 60. pont); 2014. április 3-i Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet (C-60/13, nem tették közzé, EU:C:2014:219, 45. pont).

[35] Lásd: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 347. pont).

[36] Geelhoed főtanácsnok a Bizottság kontra Dánia ügyre vonatkozó indítványában (C-392/02, EU:C:2005:142, 56. pont) szintén megjegyezte, hogy a jogosultságok tényleges megállapítása időpontjának azon időpont helyett történő alapulvétele, amikor azokat meg kellett volna állapítani, nem állna összhangban az uniós saját források rendszerével.

[37] 2010. július 8-i ítélet (C-334/08, EU:C:2010:414; a továbbiakban: Bizottság kontra Olaszország ítélet).

[38] Lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, 13–19. pont.

bocsássák, nemcsak az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek tiszteletben tartását követeli meg, hanem azt is, hogy a hivatkozott jogosultságokat szabályszerűen a B számlára könyveljék. Amint azt a Bíróság az említett ítélet 68. pontjában kifejtette, a B számlára való könyvelés kivételes helyzetként értelmezhető. Következésképpen a Bíróság az említett ítélet 69. pontjában úgy ítélte meg, hogy „e kivételes helyzet fennállásához az szükséges, hogy a megállapított jogosultságoknak a B számlára könyvelését a tagállamok *az uniós jog tiszteletben tartásával* végezzék”.[39]

102. Ez alapján a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a nemzeti hatóságok magatartása megfelelt volna az uniós jognak, a jogosultságokat megállapították és az A számlára könyvelték volna. Így Olaszország nem hivatkozhatott arra, hogy fennálltak a B számlára való könyvelés feltételei, tekintettel arra, hogy mivel nem állapította meg a jogosultságokat, maga idézte elő az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdése b) pontja alkalmazásának feltételeit. Mivel az olasz hatóságok szabálytalanul könyvelték a B számlára a saját forrásokra vonatkozó jogosultságokat, az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése nem volt alkalmazható rájuk.[40]

103. Véleményem szerint ezért a Bizottság kontra Olaszország ítélet tárgyát olyan helyzet képezte, amelyben az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése azért nem volt alkalmazható, mert a jogosultságokat szabálytalanul a B számlán könyvelték le, amikor azokat az A számlára kellett volna felvezetni, nem pedig azért, mert a jogosultságokat késedelmesen könyvelték le a B számlán.[41]

104. A jelen esetben nem biztos, hogy amennyiben a Cseh Köztársaság korábban megállapította volna a jogosultságokat, úgy le tudta volna könyvelni volna azokat az A számlán. Igen valószínű, hogy a jogosultságokat így is a B számlán kellett volna lekönyvelnie. Az említett tagállam által a B számlán való lekönyvelést mindazonáltal az teszi késedelmessé, hogy e tagállam passzív maradt, amikor fennállt a jogosultságok megállapításához szükséges információk megszerzésének lehetősége.

105. A Bizottság kontra Olaszország ítéletben a Bíróság nem vizsgálta konkrétan, hogy az említett ítélet 69. pontjában szereplő „az uniós jog tiszteletben tartásával” kifejezés arra a helyzetre vonatkozik-e, amelyben a jogosultságot szabályszerűen könyvelik le a B számlán, de magára a lekönyvelésre korábban is sor kerülhetett volna. Az említett ítélet tehát önmagában nem vezet arra a következtetésre, hogy a késedelmes lekönyvelés automatikusan kizárja, hogy valamely tagállam az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére hivatkozzon.

106. A Bizottság kontra Olaszország ítélet értelme mindazonáltal azt sugallja, hogy az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (3) bekezdése és 17. cikkének (2) bekezdése közötti kapcsolatot helyesen úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat a 17. cikk (2) bekezdésére, ha késedelmesen állapította meg és könyvelte le a jogosultságot.

[39] Kiemelés tőlem.

[40] Lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, 70–73. pont. Lásd még: Kokott főtanácsnok Bizottság kontra Olaszország ügyre vonatkozó indítványa (C-334/08, EU:C:2010:187, 68–78. pont, különösen a 76. pont) („A B számlára való könyvelés […] nem jöhet szóba akkor, ha maga a tagállam idézi elő a B számlára történő bejegyzés feltételét. Ez megfelel annak a jogelvnek, miszerint saját felróható magatartásával senki sem juthat előnyökhöz.”).

[41] Lásd még e tekintetben a 2014. április 3-i Bizottság kontra Egyesült Királyság ítéletet (C-60/13, nem tették közzé, EU:C:2014:219, különösen az 51–54. pont), amelyben a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítélet 61. és 65. pontjára hivatkozva megállapította, hogy az Egyesült Királyság nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerinti mentességre olyan helyzetben, amikor a jogosultságokat egyáltalán nem könyvelte le a B számlán.

107. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének ilyen értelmezése ellentétes lenne az uniós jogalkotó arra irányuló szándékával, hogy mentesítse a tagállamot, ha nem a tagállam idézte elő a vámok beszedésének lehetetlenségét, és nem volt képes megakadályozni ezt.

108. Értelmezésem szerint az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése mögött húzódó szándék azon a tényen alapul, hogy a vámok az uniós költségvetés közvetlen forrását képezik, és azokat az importőröknek, nem pedig a tagállamoknak kell megfizetniük. Az utóbbiak csak közvetítőként járnak el e bevételek beszedése során. Ezért ha a tartozás behajthatatlansága az importőrnek, nem pedig az importáló tagállamnak tudható be, az uniós költségvetésnek el kell fogadnia a veszteséget.

109. A 17. cikk (2) bekezdése ezzel szemben nem vonatkozik arra a helyzetre, amikor a tartozás behajthatatlansága *a tagállamnak tudható be*, többek között mert a tagállam nem járt el proaktív módon a tartozás időben történő megállapítása és behajtása érdekében.

110. Amint azt már kifejtettem, a késedelmes megállapítás és a számlákon történő késedelmes elkönyvelés a tagállamnak tudható be. A késedelmes megállapítás pontosan azt jelenti, hogy a tagállam nem állapította meg a jogosultságot, noha megtehette volna. A tagállam nem hivatkozhat arra, hogy nem tudta korábban megállapítani a jogosultságot, ha passzív maradt a szükséges információk megszerzése terén.

111. Ezért nem ellentétes az uniós jogalkotó szándékával – ahogyan azt a Cseh Köztársaság értelmezni – az olyan értelmezés, amely szerint valamely tagállam nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha késedelmesen állapította meg és könyvelte le a jogosultságot.

112. Amint azt a Bíróság megállapította, a kötelezettségek alól az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése alapján való mentesülés a természeténél fogva kivételes, és valamely tagállam csak valamely, neki nem felróható ok alapján hivatkozhat arra.[42] Az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének ilyen szigorú értelmezését az indokolja, hogy a tagállamokat ösztönözni kell az uniós saját források proaktív módon történő megállapítására és beszedésére, mivel e bevétel teljes mértékben a tagállamok együttműködő magatartásától függ (lásd a jelen indítvány 94. pontját is).

113. A Bizottság továbbá azt állítja, hogy amennyiben valamely tagállam akkor is hivatkozhatna az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha a jogosultság megállapításának elmulasztása neki róható fel, úgy ez káros következményekkel járna az Európai Unió pénzügyi érdekeire nézve.

114. A Cseh Köztársaság és a beavatkozó tagállamok úgy vélik, hogy ilyen káros következmények nem merülhetnek fel; ha a vámtartozás behajtása a nemzeti hatóságoknak felróható késedelmes vámmegállapítás miatt marad el, akkor az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek. Így az uniós költségvetést nem éri veszteség.

115. Ez az említett tagállamok által felhozott érv arra a következtetésre vezet, hogy nincs jelentősége annak, hogy valamely tagállam hivatkozhat-e vagy sem az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha késedelmesen állapította meg és könyvelte le a jogosultságokat, mivel ilyen helyzetben a tagállam nem mentesülhet a megfelelő összeg Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettsége alól. Felmerül tehát a kérdés, hogy valamely tagállam,

[42] Lásd: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 381. pont).

amely később állapította meg a jogosultságot, mint kellett volna, miért hivatkozhatna egyáltalán a 17. cikk (2) bekezdésére, ha már előre tudott, hogy az e rendelkezésben előírt feltételek nem teljesülnek.

116. Úgy vélem, hogy olyan értelmezés elfogadása, amely szerint valamely tagállam késedelem esetén is hivatkozhat a 17. cikk (2) bekezdésére, gyengítené az uniós saját források rendszerének hatékonyságát, mivel kivételeket tenne lehetővé a tagállamok azon kötelezettsége alól, hogy időben megállapítsák és lekönyveljék a jogosultságokat.

117. A Bizottság által javasolt értelmezéssel szembeni további érvként a belga és a holland kormány hangsúlyozza, hogy az uniós szabályozásban a 609/2014 rendelet 13. cikkének – az 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdése utódjának tekintendő –[43] (2) bekezdése révén bekövetkezett későbbi változások alátámasztják azt az álláspontot, hogy a késedelmes lekönyvelés nem zárhatja ki automatikusan, hogy valamely tagállam e mentességre hivatkozzon.

118. Ez az érv sem tűnik meggyőzőnek.

119. A 609/2014 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése bevezetett egy további helyzetet, amelyben valamely tagállam mentesülhet a saját forrásokkal kapcsolatos kötelezettségei alól. Az említett rendelkezés releváns része értelmében:

„A tagállamok ugyanígy mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák *a 2. cikk alapján megállapított jogosultságoknak* megfelelő összegeket, amennyiben bizonyítják, hogy a 2. cikk szerinti jogosultságoknak megfelelő összeg behajthatatlanságát nem befolyásolta a tagállam által *a jogosultságok megállapítása után* elkövetett hiba, így például olyanok, amelyek az elkülönített számlákon való késedelmes jóváírást eredményeznek.”[44]

120. Amint az a szövegéből kitűnik, e rendelkezés a jogosultságok szabályszerű megállapítása *után* elkövetett adminisztratív hibákra vonatkozik. Ezért úgy tűnik, hogy e rendelkezés a jelen ügyben bemutatott esettől eltérő esetre vonatkozik, az előbbiben ugyanis az időben történő megállapításról van szó.

121. Az említett érv következésképpen nem cáfolja meg azt a következtetést, hogy a jogosultságokat késedelmesen megállapító és lekönyvelő tagállam nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére.

122. A fenti megfontolások alapján ezért úgy vélem, hogy az első jogalap megalapozott.

C. A második jogalapról

123. Második jogalapjával a Bizottság azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet 94–126. pontjában a Törvényszék tévesen értelmezte az 1150/2000 rendeletnek a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdésével és az EUMSZ 325. cikkel összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdését és 17. cikkének (1) bekezdését, amikor megállapította, hogy a Cseh Köztársaság jogosult volt megvárni az OLAF küldetési jelentését, mielőtt intézkedéseket tett a szóban forgó jogosultságok megállapítása és lekönyvelése érdekében.

[43] Lásd a jelen indítvány 15. lábjegyzetét.

[44] Kiemelés tőlem.

124. A Bizottság szerint a közös jegyzőkönyvhöz mellékelt bizonyítékok elegendőek voltak ahhoz, hogy a Cseh Köztársaság legkésőbb a küldetésről való visszatéréskor megállapíthassa a vámtartozást. Mivel a Cseh Köztársaság a küldöttség visszatérésekor nem kérte a bizonyítékokat az OLAF-tól, késedelmesen állapította meg a vámtartozást, és késedelmesen könyvelte le a B számlán az e tartozásnak megfelelő összegeket.

125. A belga, a holland és a lengyel kormány által támogatott Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti lojális együttműködés elvével összhangban jogosan számíthatott arra, hogy az OLAF betartja saját kötelezettségvállalásait, és nem róható fel neki az OLAF késedelme. Az említett tagállam szerint az OLAF tudott arról, hogy a Cseh Köztársaság az OLAF értékelésére és a küldetés során gyűjtött bizonyítékok átadására vár. Nem róható fel tehát a Cseh Köztársaságnak, hogy nem kérte korábban e bizonyítékokat.

126. Véleményem szerint a Törvényszék tévesen értelmezte az alkalmazandó jogot, amikor megállapította, hogy a jelen ügy körülményei között a Cseh Köztársaság megvárhatta az OLAF küldetési jelentését az Európai Unió saját forrásokra való jogosultságainak megállapításához.

127. Amint azt a Bizottság jelezte, az 1150/2000 rendeletnek a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdése és 17. cikkének (1) bekezdése *megköveteli a tagállamoktól*, hogy a lehető leghamarabb megtegyék az Európai Unió saját forrásokra való jogosultságainak megállapításához szükséges összes intézkedést.

128. Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése alapján, amelyre a Bizottság szintén hivatkozik, *a tagállamok feladata*, hogy megtegyék a vámok, és ebből következően a saját források megfelelő összege hatékony és teljes összegben való beszedésének biztosításához szükséges intézkedéseket.[45]

129. Az említett rendelkezésekből az következik, hogy a jogosultságok megállapítására vonatkozó kötelezettség a tagállamokat terheli.

130. A Bíróság ítélkezési gyakorlata megerősíti ezt az álláspontot. Így a Bíróság megállapította, hogy „az uniós jog jelenlegi állapotában az Unió saját forrásai rendszerének kezelése *a tagállamok feladata, és* az *kizárólag ez utóbbiak felelősségi körébe tartozik*”.[46]

131. Igaz, hogy a lojális együttműködés elve egymással való együttműködésre kötelezi a tagállamokat és az OLAF-ot.[47]

[45] Lásd például: 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet (C-612/15, EU:C:2018:392, 51. és 52. pont); 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 346. és 359. pont):

[46] 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 345. pont). Kiemelés tőlem.

[47] Az ítélkezési gyakorlat szerint az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében rögzített lojális együttműködés elvének egy sajátos kifejeződése. Lásd: 2006. október 5-i Bizottság kontra Németország ítélet (C-105/02, EU:C:2006:637, 87. pont); 2006. október 5-i Bizottság kontra Belgium ítélet (C-377/03, EU:C:2006:638, 93. pont). Ugyanez vonatkozik az EUMSZ 325. cikk (3) bekezdésére, amely felhívja tagállamokat, hogy „[hangolják össze] az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét célzó tevékenységüket”, és hogy „a Bizottsággal együtt [szervezzék meg] a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságaik közötti szoros és rendszeres együttműködést”. Lásd: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 261. pont).

132. Az a tény azonban, hogy a vonatkozó uniós szabályozás [48] szerint az OLAF-nak tájékoztatnia kell a tagállamokat (és az Európai Parlamentet), és jelentéseket kell összeállítania, és hogy ezek a jelentések elfogadható bizonyítéknak minősülnek a tagállamokban, mit sem változtat a tagállamokra az uniós saját források rendszerében háruló felelősségen.

133. Így az, hogy az OLAF nem adta át a Cseh Köztársaságnak a szükséges információkat az ígéretének megfelelően, nem szolgálhat mentségül arra, hogy e tagállam nem tanúsított proaktív magatartást, és nem kérte ezen információkat az OLAF-tól.

134. Az OLAF-ra vonatkozó uniós szabályozás alátámasztja ezt az álláspontot.

135. Az 1073/1999 rendelet szerint „a nemzeti és a[z uniós] szintű feladatok közötti jelenlegi megosztást és egyensúlyt fenn kell tartani”, és „e rendelet semmiféle módon sem csökkenti a tagállamok hatásköreit és felelősségét, hogy a[z Európai Unió] pénzügyi érdekeit sértő csalások elleni küzdelem céljaira szükséges intézkedéseket megtegyék”. [49]

136. Az 1073/1999 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése ezenfelül úgy rendelkezik, hogy az OLAF „*mindenkor* jogosult a külső vizsgálatok lefolytatása alkalmával megszerzett információt az érintett tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai számára megküldeni”. [50]

137. Hasonlóképpen, az 515/97 rendelet 21. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy a küldetések során kapott információkat az OLAF továbbítja a nemzeti hatóságoknak, „amennyiben ezt kérik”.

138. Mindez olyan értelmezés mellett szól, amely szerint valamely tagállam nem mentheti ki magát az amiatt bekövetkezett késedelem alól, hogy tétlenül várt információknak az OLAF általi átadására.

139. Ezt az álláspontot az ítélkezési gyakorlat is alátámasztja. A Bizottság kontra Egyesült Királyság ítéletben, [51] amelynek tárgyát Kínából származó textiltermékekkel és lábbelikkel kapcsolatos vámcsalás képezte, a Bíróság megállapította, hogy az Egyesült Királyság megsértette többek között az uniós saját forrásokra vonatkozó jogból eredő, a TOR Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettségeit. A Bíróság úgy vélte, hogy mivel az uniós vámjogot a tagállamoknak alkalmazniuk kell, és ezért kizárólagos felelősséggel tartoznak, az Egyesült Királyság köteles volt megfelelő intézkedéseket alkalmazni az érintett értékek helyes megállapítása érdekében, következésképpen nem használhatja ki saját tétlenségét annak igazolására, hogy a saját

[48] Lásd e tekintetben: a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló, 1997. március 13-i 515/97/EK tanácsi rendelet (HL 1997. L 82., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 8. kötet, 217. o.; helyesbítés: HL 2014. L 289., 23. o.) 20. és 21. cikke; az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 1999. L 136., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 91. o.) 9. cikke, valamint (13) és (16) preambulumbekezdése. Az utóbbi rendeletet később hatályon kívül helyezte az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 248., 1. o.).

[49] Az 1073/1999 rendelet (3) és (21) preambulumbekezdése. Hasonló megfogalmazás szerepel a 883/2013 rendelet (2), illetve (49) preambulumbekezdésében is. Lásd továbbá az 1999/352 határozat (2) preambulumbekezdését, amely megismétli, hogy „a nemzeti és a[z uniós] szintű feladatok közötti jelenlegi felelősségmegosztást és egyensúlyt fenn kell tartani”.

[50] Kiemelés tőlem. Lásd még az 1073/1999 rendelet (15) preambulumbekezdését. Hasonló megfogalmazás szerepel a 883/2013 rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében, illetve (35) preambulumbekezdésében is.

[51] Lásd: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, különösen a 404. és 533. pont).

forrásokat nem bocsátotta rendelkezésre. Az OLAF által szolgáltatott információk legfeljebb további eszközként szolgálhattak, de nem helyettesítették azokat az információkat, amelyeket a tagállamoknak kell beszerezniük.[52]

140. Ez arra enged következtetni, hogy a jelen ügy konkrét körülményei között a Cseh Köztársaság nem mentheti ki magát a saját forrásokra való jogosultságok megállapításával és lekönyvelésével való késlekedés alól azzal az indokkal, hogy az OLAF küldetési jelentésére várt, mielőtt megtette volna a Baide által fizetendő vámok megállapításához szükséges intézkedéseket.

141. Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen indítvány 26–44. pontjában bemutatott események szerint:

– A Cseh Köztársaság 2006-ban fogadta el a kockázati profilt, tehát tudott az uniós dömpingellenes vámok kijátszásának gyanújáról.

– A 2007. novemberi küldetés megerősítette a vámcsalás megvalósulását, és – amint az a közös jegyzőkönyvből kitűnik – e küldetés során a cseh hatóságokat olyan dokumentumokról tájékoztatták, amelyek alátámasztották, hogy a Baide számos öngyújtó-behozatal esetében kijátszotta az uniós dömpingellenes vámokat.

– A Cseh Köztársaság megvárta az OLAF küldetési jelentésének 2008. júliusi és e jelentés cseh nyelvi változatának 2008. augusztusi kézhezvételét. Amint azt a Cseh Köztársaság a tárgyaláson megerősítette, nem lépett kapcsolatba az OLAF-fal annak érdekében, hogy hamarabb megkapja a dokumentumokat. A Cseh Köztársaság nem tett semmit, mivel az OLAF ígéretet tett az információk megküldésére.

– A Cseh Köztársaság csak 2008 augusztusában, azaz mintegy kilenc hónappal a 2007. novemberi küldetést követően kezdett intézkedni.

– A Cseh Köztársaság csak 2008 szeptemberétől, azaz közel tíz hónappal a 2007. novemberi küldetést követően, állapította meg és könyvelte le az Európai Unió saját forrásokra való jogosultságait.

142. Ilyen körülmények között nem tartom objektíven észszerűnek, hogy valamely tagállam legalább kilenc hónapot várjon, miután megerősítést kapott arról, hogy csalás elkövetésére került sor.

143. A Cseh Köztársaság tehát már pusztán azon tény miatt késedelmesen állapította meg és könyvelte le az uniós saját forrásokra való jogosultságokat, hogy tétlenül várt az OLAF információira.

144. Ez nem szolgálhat mentségül arra, hogy az OLAF nem adta át az ígért információkat. Egyetértek a belga kormány azon érvével, hogy a Bizottság szolgálatai, így például az OLAF, nem lehetnek hanyagok feladataik ellátása során.

[52] Lásd: 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Az alulértékeléssel elkövetett csalás elleni küzdelem) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, különösen a 374., 377., 378. és 392–394. pont). Lásd továbbá az említett ítélet 322. pontját, amelyben a Bíróság megállapította, hogy „az uniós szinten végzett vámellenőrzési fellépések célja a tagállamok támogatása, de ezek nem helyettesíthetik az ellenőrzésre és az Unió pénzügyi érdekeinek hathatós védelmére irányuló, általuk megteendő fellépést”.

145. Mindazonáltal az OLAF kötelezettségszegése nem mentesíti a tagállamot azon saját kötelezettsége alól, hogy mindent megtegyen, ami az uniós saját forrásokra való jogosultságok időben történő megállapításához és lekönyveléséhez szükséges.

146. A Cseh Köztársaság állításaival ellentétben az OLAF által tett kötelezettségvállalások irrelevánsak, mivel nem helyettesítik a tagállamok azért való felelősségét, hogy mindent megtegyenek, ami lehetséges.

147. A fenti megfontolások alapján ezért úgy vélem, hogy a második jogalap megalapozott.

IV. Következtetések

148. Az első és a második jogalap véleményem szerint megalapozott. Következésképpen a megtámadott ítélet rendelkező részének 1. pontját hatályon kívül kell helyezni.

149. Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata értelmében a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, ha a per állása megengedi. Véleményem szerint a jelen ügyben ez a helyzet.

150. Az első jogalap általam elvégzett elemzéséből az következik, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére, ha késedelmesen állapítja meg és könyveli le a jogosultságokat. A második jogalap általam elvégzett elemzéséből az következik továbbá, hogy a jelen ügy konkrét körülményei között a Cseh Köztársaság késedelmesen állapította meg és könyvelte le a szóban forgó jogosultságokat. A Cseh Köztársaság következésképpen nem hivatkozhat az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésére annak érdekében, hogy mentesüljön a vitatott összegek Bizottság rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettsége alól, és köteles volt jóváírni azokat a Bizottság számláján. Ennek megfelelően a fizetésnek érvényes jogalapja volt, és a jelen ügyben nem áll fenn az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodása. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság utasítsa el a Cseh Köztársaság által a Törvényszék előtt az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásának megállapítása iránt indított keresetet.

V. A költségekről

151. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

152. E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet annak 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottság kérte a Cseh Köztársaság költségek viselésére kötelezését, így mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségei, valamint a Bizottság részéről az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

153. Emellett a Bíróság eljárási szabályzata 140. cikkének (1) bekezdése szerint, amelyet ezen eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazni kell a fellebbezési eljárásra, az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket. Ennek megfelelően a Belga

Királyságot és a Lengyel Köztársaságot kötelezni kell az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeik viselésére, a Holland Királyságot pedig kötelezni kell a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségei viselésére.

VI. Végkövetkeztetés

154. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság:

– állapítsa meg, hogy az első és a második fellebbezési jogalap megalapozott;

– helyezze hatályon kívül a Törvényszék 2022. május 11-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélete (T-151/20, EU:T:2022:281) rendelkező részének 1. pontját;

– utasítsa el a Cseh Köztársaság által a Törvényszék előtt az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásának megállapítása iránt indított keresetet;

– kötelezze a Cseh Köztársaságot az Európai Bizottság részéről az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére;

– kötelezze a Belga Királyságot és a Lengyel Köztársaságot az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeik viselésére, a Holland Királyságot pedig a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségei viselésére.